

УДК 338.432

В.С. Садчиков,

В.П. Ільчук, д.е.н., проф.

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ

Чернігівський державний технологічний університет

Від ефективної роботи сільськогосподарських підприємств багато в чому залежить забезпечення населення високоякісними продуктами харчування та продовольча безпека країни.

На новому етапі розвитку національної економіки, пов'язаному з неухильним входженням в світовий ринок, можливе виникнення складного становища вітчизняного бізнесу, особливо в аграрному секторі економіки. Така ситуація обумовлюється, насамперед, низькою конкурентоспроможністю аграрних підприємств у порівнянні з зарубіжними виробниками. Такий стан вимагає активного використання вітчизняного і світового досвіду роботи аграрних форм бізнесу, які відповідають сучасним світовим тенденціям розвитку. У цьому випадку для розв'язання даної проблеми потрібно сформулювати основні принципи формування, ефективного функціонування та розвитку різних форм аграрних підприємств з метою підвищення їх конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку аграрного сектора економіки регіону.

В умовах розвитку аграрного сектора економіки регіону підвищення ефективності аграрних підприємств відноситься до вкрай складної і багатоаспектної проблеми, пов'язаної з вирішенням цілої низки економічних, соціальних та інституціональних завдань. Вони обумовлюються низьким технічним і технологічним рівнем виробництва, високим диспаритетом цін, слабким проявом інноваційної діяльності, недостатнім рівнем організаційної культури та значним відставанням у соціальному розвитку. Послаблення дії даних негативних факторів неможливе без державного регулювання та державної підтримки підприємництва.

За останні роки в певній мірі вдалося подолати застій у розвитку аграрного бізнесу в Чернігівському регіоні, завдяки посиленню уваги до його проблем з боку держави. Однак, вжиті заходи далеко не достатні, що проявляється в недосконалості чинного законодавства, не обґрунтованому податковому тиску на підприємства, незадовільній державній підтримці ведення аграрного бізнесу, труднощами кредитної політики та не повному інформаційному забезпеченні. Відсутній налагоджений механізм державного регулювання малих і середніх підприємств в сільськогосподарському секторі регіону. Потребує свого вдосконалення система лізингу, інформаційне забезпечення процесів функціонування та інноваційного розвитку підприємств аграрного бізнесу.

Відносини в сільському господарстві будуються на співпраці між різними організаційними структурами в агробізнесі. Сьогодні демонструє нам більшість проблем, які пов'язані з недосконалістю побудови організаційних форм агробізнесу як основних структурних одиниць сільського господарства країни.

Більшість із названих вище організаційних форм зародились за межами України, але в ході здійснення аграрної реформи, якої досить гостро потребують вітчизняні аграрні підприємства, потрібно опиратись на формування нових організаційних структур, таких, які будуть найбільш досконалими для конкретного регіону, або для конкретної держави. Тільки почавши відбудовувати сільське господарство з "чистого аркуша", можна досягнути певного результату.

Майже 74% у загальній кількості у кожному із періодів займали фермерські господарства, питома вага яких за два останні періоди зросла на 0,2%. Тим не менше багато сільськогосподарських підприємств фермерського типу є збитковими, що не може позитивно відбиватися на економіці регіону. На основі державної власності функціонують лише 0,6% підприємств. Це досить малий відсоток, який пов'язаний з тим, що державні сільськогосподарські підприємства не можуть витримати конкуренції з приватними підприємствами.

Структура діючих суб'єктів господарювання показує нам, що потрібно переформувати сільське господарство таким чином, щоб більшість складала саме виробничі кооперативи, корпорації та інші конгломеративні форми, оскільки тільки маючи стабільний великий капітал можна швидше підняти економіку, ніж велика кількість збиткових малих підприємств фермерського типу.

Доцільним в даний ситуації є створення фермерських виробничо-торгових кооперативів. Фермерські виробничо-торгові кооперативи – це добровільне об'єднання фермерських господарств з метою спільного виробництва, зберігання, переробки і збуту виробленої сільськогосподарської продукції та забезпечення її належного фінансування, постачання і реалізації.

Дана організаційна форма могла об'єднати всі великі, середні і малі сільськогосподарські підприємства, які знаходяться на території однієї області в одне велике, яке б визначало напрямки спеціалізації області і направляло всі зусилля на розвиток сільського господарства конкретного регіону. Для кожного такого кооперативу доцільно мати державне замовлення на виготовлення конкретного виду сільськогосподарської продукції, яке буде гарантовано розподілятися між своїми підприємствами.

Таким чином створення системи кооперативів дасть можливість великим, малим, середнім сільськогосподарським підприємствам на взаємовигідних умовах концентрувати виробництво продукції і таким чином на більш вигідних умовах організувати збут, забезпечуючи собі стабільний високий прибуток і знижувати можливість банкрутства в кризових і нестабільних економічних умовах.

Література:

1. Ажжок М.О. Основи економічної теорії. Навчальний посібник. - Ужгород: Гражда, 2005. - 204 с.
2. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні: Національна доповідь / К.О. Ващенко, З.С. Варналій, В.Є. Воротін, В.М. Геєць, Е.М., Кужель О. В., Лібанова та ін. – К., Держкомпідприємництво.
3. Бізнес середовище в Україні - Міжнародна Фінансова Корпорація [Електронний ресурс] / Бізнес середовище в Україні 2003 – Режим доступу: <http://www.ifc.org/ifcext/uspp.nsf/Content/PMS>
4. Калінін А.В. Аналіз розвитку і стан малого та середнього бізнесу в світі // Економіка, підприємництво та право. - 2011. - № 4 (4). - С. 3-12.
5. Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 416 с.
6. Сапарев А.Д., Бекбулатова Р.К. Теоретические основы функционирования и развития сельскохозяйственных предприятий в условиях рыночных отношений // Аль-Пари. - 2004. - № 1. - С. 32-37.